

بهداشت کار و ایمنی در سمپاشی اماکن کشاورزی

مقدمه

- سموم را به هیچ وجه نباید در ظروف مواد غذایی، شیشه‌ی نوشابه و یا دارو نگهداری کند.
- محل نگهداری سموم دفع آفات نباتی باید متناسب با نوع سم و مقدار آن و در محیطی خنک، خشک و قابل تهویه باشد و درب انبار سموم و یا قفسه نگهداری سموم قفل دار باشد و روی آن علائم خطر برای آگاهی دادن و رعایت احتیاط لازم نصب شود. همچنین دور از دسترس اطفال و حیوانات و اشخاص غیر مجاز و جدا از محل نگاهداری مواد غذایی انسان و دام و بذر و سایر مواد کشاورزی باشد.
- در صورت نگهداری سموم قابل احتراق تأمین تسهیلات آتش نشانی متناسب با نوع، مقدار و حجم انبار ضروری است.

در کشاورزی جهت مبارزه با آفات از سموم مختلفی استفاده می‌شود و در مواقع لازم اماکن کشاورزی (مثل مزرعه، باغ، انبار، آغل، اصطبل، مرغداری و غیره) سمپاشی می‌شود. در فرآیند سمپاشی اگر موارد ایمنی و بهداشت کار رعایت نشود، سلامت کشاورزان و حتی خانواده‌ی آنها به خطر می‌افتد. چنانکه همه ساله تعداد زیادی مسمومیت در این رابطه اتفاق می‌افتد. لذا جهت پیشگیری از حوادث و بیماریهای ناشی از عملیات سمپاشی و حفظ محیط زیست می‌بایست موارد ایمنی و بهداشت کار بطور جدی رعایت گردد. رعایت این موارد می‌بایست در کلیه‌ی مراحل این فرآیند مانند تهیه‌ی سم، نگهداری، آماده‌سازی، سم‌پاشی و ... صورت گیرد.

کشاورزان باید بدانند که:

■ حتماً از محصولات کارخانجاتی استفاده نمایند که مورد تایید مقامات رسمی باشد.

■ ظرف سم می بایست دارای برچسب شامل مطالبی در مورد سم مورد نظر باشد، مانند: نام تجاری، نام ماده و غلظت آن، تاییدیه ی رسمی مراجع ذیصلاح و شماره ثبت، موارد مصرف و میزان مصرف و علائم هشدار دهنده و مسمومیت و پادزهر مربوطه.

■ قبل از مصرف باید توصیه های تولید کننده در برچسب یا بروشور سم مطالعه و رعایت شود. افرادی که سمپاشی می کنند باید اطلاعات کافی در مورد سم مورد استفاده، روش سمپاشی و علائم مسمومیت و انجام کمکهای اولیه در صورت بروز علائم مسمومیت داشته باشند.

■ وسایل و تجهیزات مخصوص آماده کردن سم متناسب با نوع سم و روش سمپاشی و حجم کار باشد. این وسایل باید کاملاً سالم و بدون عیب باشد.

■ قبل از آماده کردن سم، برای جلوگیری از آغشته شدن پوست با مواد سمی و تنفس گاز یا گرد سمی از وسایل ایمنی مانند لباس کار مناسب، دستکش، ماسک، عینک و... استفاده شود.

■ در موقع سمپاشی نیز از وسایل حفاظتی استفاده شود. همچنین از خوردن و آشامیدن و استعمال دخانیات خودداری شود.

■ بهتر است سم پاشی در مواقعی که بادهای شدید می وزد انجام نگیرد و در موقع وزش بادهای ملایم فرد سمپاش باید پشت به باد قرار گیرد.

■ پس از مصرف سم ظروف آنرا فوراً با آب کاملاً بشویند و آب حاصله را در سم پاش بریزند.

■ کارگران سمپاش می بایست پس از سم پاشی وسایل آماده سازی و سمپاشی را جمع آوری و پس از شستشو، هر کدام را در جای مخصوص خود قرار دهند. ظروف خالی سموم را به طوری که ایجاد خطر نکرده و باعث آلودگی محیط زیست نگردند دفع نمایند.

■ کارگران سمپاش پس از اتمام کار حتماً لباسها را تعویض نموده و با آب و صابون استحمام نمایند.

■ در موقع سمپاشی و بعد از آن تا رفع خطر مسمومیت، باید از ورود افراد متفرقه به محوطه مورد سمپاشی جلوگیری شود.

بنابراین کشاورزان جهت حفظ سلامتی در هنگام کار

بایستی به موارد زیر توجه نمایند:

- از سموم مورد تایید مراجع ذیصلاح استفاده نماید.
- قبل از مصرف سموم اطلاعات لازم را در مورد سم، مقدار و موارد مصرف آن، روش سمپاشی، علائم مسمومیت و انجام کمکهای اولیه را بدست آورد.

- موارد ایمنی را در نگهداری سموم رعایت نماید.
- در موقع آماده سازی و سمپاشی کلیه ی موارد ایمنی را رعایت نماید.
- پس از اتمام کار وسایل و تجهیزات سمپاشی را شستشو و در محل مناسب قرار دهد.
- ظروف خالی سموم را بطور مناسب دفع نماید.

گروه های هدف این متن آموزشی

- کشاورزان

منابع استفاده شده در تهیه این متن آموزشی

- بلوک بهورزی / بهداشت حرفه ای برای بهورزان / وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- دستورالعمل های بهداشت حرفه ای / وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی